

Η Ανάσταση και οι αληθινά Αναστάσιμοι άνθρωποι (Πρεσβύτερος Νικόλαος Πάτσαλος)

/ [Πεμπτουσία](#)

Η Ανάσταση του Χριστού αποτελεί τη δόξα και την πεμπτουσία της Ορθοδόξου Πίστεως. Γι' αυτό και ο απόστολος Παύλος διαπιστώνει πως ο Χριστός χωρίς την Ανάσταση θα μας κληρονομούσε μια κενή και μάταια πίστη, που δεν θα προσέφερε κάτι καινούργιο στην ανθρωπότητα. Ο Θάνατος ως το φοβερότατον δεινόν της ανθρωπότητας νεκρώνεται και μεταμορφώνεται σε «κοίμηση» με την πίστη στον μοναδικό νικητή του, τον θεάνθρωπο Χριστό· τον Θεό της Ιστορίας που σαρκώθηκε, σταυρώθηκε και αναστήθηκε για χάριν «Αδάμ τοῦ πρωτοπλάστου». Ο καρπός του Παραδείσου παραπλανητικός, και η ανθρώπινη βούληση ελεύθερη, δίνουν δικαίωμα στη φθορά και στο θάνατο. Ενώ τα Πάθη και η Ανάσταση του Χριστού έρχονται να διαλύσουν το σκοτάδι με τη φωτοχυσία των πάντων, του ουρανού, της γης και των καταχθονίων.

«Πώς όμως η Ανάσταση διαλύει τον θάνατο από τη στιγμή που συνεχίζουμε να χάνουμε τα προσφιλή και αγαπημένα μας πρόσωπα;» Για ποια φωτοχυσία κάνουν λόγο οι πατέρες της Εκκλησίας; Τι είναι τελικά η Ανάσταση; Υφίσταται; Γίνονται σήμερα Νεκραναστάσεις παρόμοιες με αυτήν του Θεανθρώπου;

Αναμφισβήτητα όλα τα πιο πάνω εκλογικευμένα ερωτήματα βρίσκουν την απάντηση τους μέσα από τη βίωση της Ανάστασης. Τα λογικά αυτά επιχειρήματα χάνουν την υπόστασή τους ενώπιον του μεγάλου μυστηρίου που κρύβει μέσα η Αναστάσιμη Ζωή. Η μεγαλύτερη απόδειξη για κάτι που απασχολεί τη λογική μας είναι η βίωση της αλήθειας του. Η Εμπειρία του πράγματος είναι η μεγαλύτερη απόδειξη της πραγματικότητας του.

Διά της Αναστάσεως λοιπόν του Χριστού εορτάζουμε τη νέκρωση του θανάτου και την καθαίρεση του Άδου, όμως διά της δυνατότητας να ζήσουμε την Αιωνιότητα. Και η αναφορά στην αιωνιότητα δεν είναι παραπεπτική προς το βάθος των μελλοντικών χρόνων. Αντιθέτως, σχετίζεται με το «εδώ και τώρα» του καθενός, με την παρούσα ζωή. Ο Θάνατος, δηλαδή, συνεχίζει να ενεργείται ως παύση της λειτουργίας του σώματος, όχι όμως ως παύση της ζωής. Όπως διδάσκει ο άγιος των Αθηνών, ο θάνατος γίνεται απλά «η πόρτα προς την αιωνιότητα».

Η Ανάσταση, σηματοδοτεί την απαρχή μιας άλλης ζωής που νικά τη φοβέρα του θανάτου: μιας ζωής με ελπίδα και χαρά για την αδυναμία του θανάτου. Πρόκειται για τη χριστιανική ζωή, της σύναψης μιας ισχυρής σχέσης με το ζωοδότη Θεό που μας καθιστά ικανούς προς την αφοβία του θανάτου. Το πρότυπο, λοιπόν, της

χριστιανικής σκεπτικής για την αιωνιότητα, μας διδάσκει πως πρέπει «να εργαζόμαστε σαν αθάνατοι και να ζούμε σαν ετοιμοθάνατοι» κατά τον Καυσοκαλυβίτη. Να εργαζόμαστε σαν αθάνατοι για τη σχέση μας με τον Χριστό και σαν ετοιμοθάνατοι, για τη σχέση μας με τον κόσμο της ύλης. Ο άνθρωπος, μέσω αυτής της οδού, καλείται «να πεθάνει πριν πεθάνει ώστε να μην πεθάνει όταν πεθάνει», κατά το αγιορείτικο απόφθεγμα. Καλείται δηλαδή να ζήσει την αιωνιότητα, από αυτή τη ζωή ζώντας μέσα στους κόλπους της αιωνιότητας των μυστηρίων και της ζωής της Εκκλησίας. Να υιοθετήσει δηλαδή μια πέρα για πέρα άλλη σκεπτική από αυτήν που μας υποβάλλει η «μικρή» και «φτωχή» μας λογική. Δύσκολο μιν, όχι όμως απραγματοποίητο, όπως αποδεικνύει η διαχρονική Αγιότητα πολλών μορφών.

Ταυτόχρονα τα περί αιωνιότητας δεν σχετίζονται με εξωπραγματικές καταστάσεις ούτε όμως ουτοπικές. Πρόκειται για μυστικές καταστάσεις που βιώνονται από αυτούς που ζουν το χριστιανισμό στην τέλειά του μορφή. Η μυστική βίωση της Αναστάσεως και της Αιωνιότητας, γίνεται βίωμα των σκληρών αγωνιστών που έδωσαν αίμα και έλαβαν Πνεύμα δια της οδού της αδιαλείπτου μετανοίας. Αυτό ακριβώς το φρόνημα είναι που μας θυμίζει η Εκκλησία, την προπαρασκευαστική περίοδο της Μεγάλης Σαρακοστής που προηγείται του αναστάσιμου βιώματος. Η μετάνοια και η ταπείνωση γίνονται οι δύο μεγάλες συχνότητες και ενέργειες που μεταμορφώνουν την ψυχή του ανθρώπου σε ζωηφόρο μνήμα στο οποίο κατέρχεται ο ζωοδότης. Ενώνεται μ' αυτήν και την καθιστά κατά μυστικό και εμπειρικό τρόπο μέτοχο της Αναστάσεως.

Έτσι, η Ανάσταση από απλό ιστορικό, γίνεται οντολογικό γεγονός που ζητά την απελευθέρωση του ανθρώπου από τον θάνατο. Η Ψυχή ενωμένη με τον «Αναστάντα εκ τῶν νεκρῶν» ζει πέραν του χρόνου και «δεν φοβάται το θάνατο». «Για τον άνθρωπο που έχει μπει μέσα του ο Χριστός δεν υπάρχει θάνατος, ούτε κόλαση, ούτε διάβολος» κατά τον έμπειρο μέτοχο της αιωνιότητας, Πορφύριο Καυσοκαλυβίτη. Η κοινωνία με την αιώνια ζωή ξεκινά από την εδώ ζωή, και μας καθιστά κοινωνούς της Αναστάσεως.

Κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις, η Ανάσταση δεν αφορά αποκλειστικά το πρόσωπο του Χριστού που ήταν και είναι αιώνιος και αϊδιος, αλλά ολόκληρη την ανθρωπότητα που χρειάζεται αιωνιότητα. Ολόκληρο το σχέδιο της θείας οικονομίας έχει αντικείμενο αγάπης και θυσίας την ανθρωπότητα. Το πάθος και η Ανάσταση, λοιπόν, δεν έχουν νόημα για το πρόσωπο του Χριστού αλλά για τον άνθρωπο που έχασε τον Θεό και τα δώρα Του. Η Ανάσταση του Χριστού είναι ανάσταση του ανθρώπου· δηλαδή η είσοδος του στην αιωνιότητα. Οι προεκτάσεις λοιπόν της Αναστάσεως φέρνουν τα Έσχατα της αιωνιότητας στο παρόν μας και

μας δίνουν την δυνατότητα να γίνουμε «αιώνιοι και αθάνατοι». Και αυτό προϋποθέτει σχέση με τον Θεό της αιωνιότητας.

Η δύναμη της Αναστάσεως όπως την βιώνει και την περιγράφει ο οποιοσδήποτε πατέρας της Εκκλησίας εντοπίζεται, στις μορφές Αγίων ανθρώπων της εποχής μας που πραγματικά Την έζησαν μυστικά. Η βιοτή τους αποδεικνύει έμπρακτα ότι έγιναν «σύμφυτοι του θανάτου και της αναστάσεως αυτο΄τ» και πως η Ανάσταση τελικά δεν είναι γεγονός του παρελθόντος αλλά οι συνέπειές της αγγίζουν το σήμερα. Πρόκειται για τους μακαρίους ανθρώπους που αγωνιζόμενοι «μέχρι θανάτου» με μοναδικό μέλημα να μην χάσουν την κοινωνία με το Χριστό έλαβαν μέρος «εν τη αναστάσει τη πρώτη» με αποτέλεσμα «ο δεύτερος θάνατος ουκ έχει εξουσίαν, αλλ΄ εσονται ιερείς του Θεού και του Χριστού» κατά την ιερή Αποκάλυψη του Ιωάννου.

Τέτοιες σταυροαναστάσιμες προσωπικότητες έχει πολλές η Ορθόδοξος Εκκλησία. Ο 19ος αιώνας μπορεί να καυχηθεί για το «της Ρωσίας αγλάισμα», τον άγιο Σεραφείμ του Σαρώφ, ο οποίος πραγματικά ζούσε καθημερινά την Ανάσταση. Ο Αναστάσιμος χαιρετισμός «Χριστός Ανέστη» αποτελούσε για αυτόν τρόπο ζωής. Καθημερινά ομολογούσε ότι «Χριστός Ανέστη και Άδης εσκυλεύθη», χρησιμοποιώντας τον αναστάσιμο χαιρετισμό για να χαιρετίσει ή να απευθυνθεί σε οποιοδήποτε. Η ζωή του όλη, αναστάσιμη, χωρίς φόβους για τον θάνατο και το κακό.

Από την άλλη, ο ισοστάσιος του αγίου Σεραφείμ κατά το γέροντα Σωφρόνιο του Έσσεξ, ο μεγάλος άγιος του 21ού αιώνα, Πορφύριος ο Καυσοκαλυβίτης, είναι επίσης μια έντονα αναστάσιμη προσωπικότητα. Ο θάνατος, για τον άγιο Πορφύριο, ήταν ανύπαρκτος, ώστε με τόλμη να λέει ότι ένοιωθε «αιώνιος». Μάλιστα κάθε φορά που κοινωνούσε των αχράντων μυστηρίων έλεγε ένα τροπάριο του Κανόνα

της Αναστάσεως μεταλαμβάνοντας το θεανθρώπινο αναστημένο σώμα του Κυρίου.

Συνεπώς, στα πρόσωπα των αγίων, μπορούμε να διακρίνουμε το χαρισματικό πλαίσιο στο οποίο βιώνεται η Ανάσταση, σε αντίθεση με τον έντονο θεσμικό χαρακτήρα που προσλαμβάνει το Πάσχα από πολλούς. Ο άγιος Πορφύριος, όπως και οι άλλοι σύγχρονοι άγιοι των ημερών μας, μας διδάσκουν τι είναι τελικά η Ανάσταση. Γι' αυτούς, η θεωρία των δικών μας εύκολων λόγων έγινε πράξη, και η κατάργηση του θανάτου έγινε γι' αυτούς βίωμα. Ο άγιος Πορφύριος με χαρά ανέμενε, όπως έλεγε, το θάνατο ως τον τόπο και τον τρόπο της τέλει συνάντησης με το Χριστό. Η διάσταση του χρόνου καταργείται. Και δεν υπάρχει στο μυαλό του η διάκριση μεταξύ αυτής και της άλλης ζωής. Η Ζωή είναι μία, απλά αλλάζει μορφή και τρόπο: «Ανήκω στον Κύριο είτε σ' αυτήν τη ζωή είτε στην άλλη», όπως έλεγε.

Η Ανάσταση λοιπόν αντιστοιχεί με Αναστάσιμη Ζωή. Αυτήν τη ζωή είναι που προσφέρει ο πλούτος της Εκκλησίας διά της σύνολης ζωής της. Οι ακολουθίες, οι προσευχές, τα μυστήρια, με αποκορύφωμα τη Θεία Λειτουργία, γίνονται ο τρόπος της αέναης καταγγελίας του θανάτου και της βίωσης της αιωνιότητας. Μόνο ζώντας την, μπορούμε να αντιληφθούμε τη σημασία της Ανάστασης, και της κατάργησης του θανάτου. Η ζωή που προσφέρει η Εκκλησία είναι τόσο ισχυρή που αν βιωθεί ξεπερνά και υπερβαίνει τα πάντα. Υπερβαίνει τα πάντα γιατί ζεις με τον Υπερβατικό Θεό της Αναστάσεως.